

Loranstöðin á Eiði útbygd fyrir 25 mill. kr.

Tøknifrøðin tekur við - 9 missa arbeiði

Ikki færri enn 9 fólk missa arbeiði, tá Loranstöðin á Eiði verður liðugt útbygd 1. januar. Land og kommunur missa skattainntøkur og SEV missir streyminntøkur. Eftir verða tvey starvsfólk umframt níggju tómar íbúðir, sum helst verða til sølu.

Fríggjadagin fekk Loranstöðin á Eiði viðurkenning fyri gott arbeiði - eina heiðursplátu - og starvsfólkini ástøðini fingu heiðursmerki handað frá tveimum umboðum fyri amerikonsku sjóverjuna í Europa, kapteynunum Lorry Somers og Lee Gazlay.

Í hesum sambandi varð litið hátíðarhald á støðini. Annars hevur tað í eina tíð verið arbeiði við at nútíðarsgera støðina, og henda útbygging fer at hava við sær, at meginparturin av starvsfólkunum verður uppsagdur.

Sum so var hátíðarhaldið eisini ein tøkki fyri góða og trúgva tænastu øllum árinum.

Sent uttan stöð

Men hvussu bar tað til, at Loranstöðin fekk minnisplátu!

Orsøkin er henda: Tá allar stöðirnar í eini Loran-ketu hava koyrt 100% í 60 dagar, so fáa tær eina sokallaða ketuvirðisplátu.

Hetta er bert hent tveir reisir øll hesi 35 árinum Loran hevur verið til, og báðar ferðirnar hevur stöðin á Eiði verið við.

At stöðirnar koyra 100% í umrøddu dagar merkir, at signalid frá stöðini er í luftini alla tíðina, uttan nakran stöð, hvønn minuttir alt samdøgrið. Tað er sera torført at koma til at so gott úrslit, tí alt skal "klappa" og haraftrat skal

eisini nakað av held til.

Men at hetta hevur eydnast stöðini á Eiði tveir reisir øll hesi árinum er ikki minst dugnaliga starvsfólkunum á stöðini á Eiði fyri at takka.

Í sambandi við at amerikanska sjóverjan gevst við at gjalda raksturinn av Loran stöðunum, høvdu teir eisini gjørt eitt heiðursmerki til øll starvsfólkini á stöðini. Tey fingu so eisini diplom sum tøkki fyri hesi 35 árinum.

NELS tekur yvir

Frá 1. januar tekur ein felagsskapur, sum nevnið seg NELS yvir raksturinn av Loranstöðunum í Europa. Talan er um tað norðvest-europeiska Lorasamarbeiðið. Í hesum samstarvi eru Noreg, Háländ, Írland, Týskland og Danmark. Føroyingar gjalda einki.

Tað verður framhaldandi danska "Farvatsdirektoratid", sum kemur at reka stöðina. Tað hevur tað eisini gjørt øll árinum, meðan amerikanarar hava gildið raksturinn.

Raksturinn av Loranstöðini á Eiði hevur kostað umleið 7 mill. kr. um árið.

Stjórin á Loranstöðini Ivan Carlsen sigur við Sosialin, at amerikanarar siga seg ikki at hava ráð úlar reka stöðirnar í Europa longur. Teir hava so sínar egnu stöðir í USA umframt fylgisveinarnar sjálvandi.

Navigera eftir Loran

Loran stendur fyri Long Range Navigation og er ætlað bæði skipum og flogfórum og nú eisini bilum. Hon skal hjálpa hesum at navigera.

Skipanin er bygd upp við masterstöðum og so nøkrum sekunderum stöðum. Loranstöðin á Eiði er bæði masterstöð og sekunderstöð.

Stöðin sendir út 100 Kíloherzt Lorasignal í ávísari ræðfylgju, fyrst eitt master-signal og síðani ganga so og so nógv microsekund til sekundera signalid fer út osfr.

Skipini móttaka signalini og máta tey so úðarmunin millum hesi signalini og á tann hátt fáa tey eina posítión. Tað krevur annars trýggjar stöðir fyri at fáa eina posítión.

Øll kunnu brúka Loranstöðirnar. Undir kalda krígunum hava hesar stöðir verið nógv brúktar. Í dag eru tað mest vanlig skip, sum brúka tær, eitt nú føroysk fiskiskip.

36 mans í arbeiði eitt skifti

Stöðin á Eiði varð bygd í 1959 og hevur 35 ár á baki. Tað mest var at gera har vóru 36 mans í arbeiði á stöðini. Hesi seinastu árinum hevur talið verið um 12, men frá 1. januar 1995 verða teir bert tveir mans eftir á stöðini. Júst í løtuni

verður stöðin gjørd út við tí nýggjastu tøknifrøðini fyri 25 mill. kr. Henda útbygging automatiserar nærsum alt arbeiði á stöðini, so har verða bert tvey fólk eftir. Tey eru leiðarin Ivan Carlsen og Jógvan Mørkøre.

Ein av teimum, sum gevst at arbeiða er Erling Nielsen. Hann hevur verið har øll 35 árinum og verður pensjóneraður nú. Fleiri av hinum nærkast pensjónsaldri, meðan ein hevur fingið arbeiði hjá Farvandsveseneti í Danmark. Hinir verða so fyrbils at fara til ALS.

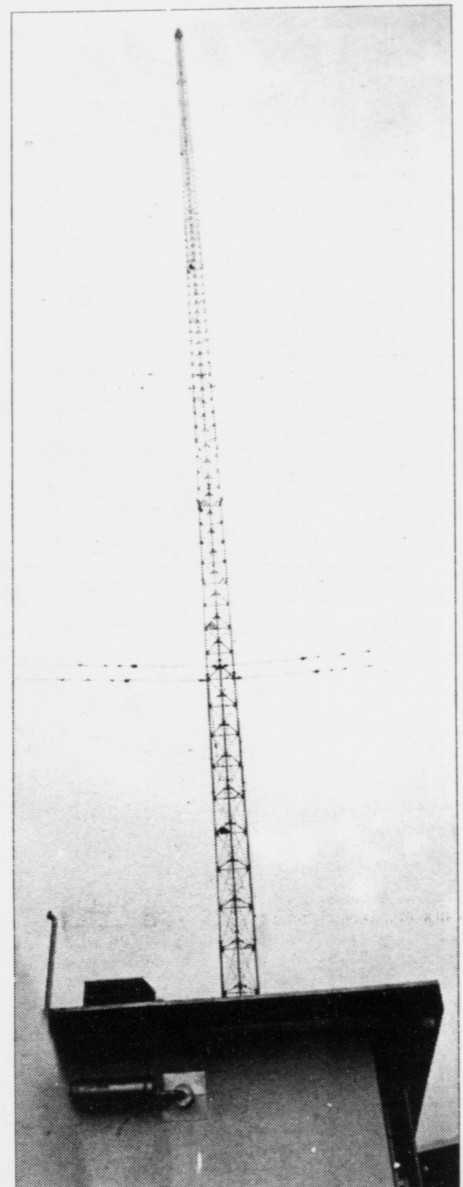
Tað er eingin ivi um, at Loranstöðin gjøgnum árinum hevur havt stóran týðning fyri skattainntøkurnar hjá Eiðis kommunu. Men hetta fer ikki at merkjast so nógv fyri Eiði, tí fleiri av starvsfólkunum hava verið búsitandi í øðrum kommunum. Eisini landskassin missir her skattainntøkur.

Ikki bert Eiðis kommuna og landskassin missa inn-tøkur, nú stöðin á Eiði verður nærsum fullt út automatiserað.

Eisini SEV missir. Nýggi sendarin brúkar nógv minni streym. Higartil hava teir brúkt upp ímóti 200.000 kr. í streymi um mánaðin.

Eftir útbyggingina verður talan um eina helvt, soleiðis at SEV missir umleið eina milliún kr. um árið.

Einaferð varðætlanin annars heilt at niðurlægja

Tað var uppá tal heilt at niðurlægja loranstöðirnar, men ístaðin vóru tær so útbygdar og nærsum fullt út automatiseradar. Her høga antennen á Eiði. Mynd kalmar

støðina. Tá fylgisveinarnir komu hildu fleiri, at tað ikki longur var neyðugt við Loran eisini, men skjótt varð komið eftir, at betri er við tveimum skipanum. Eisini hevur Loran tann

fyrirmin, at tú lættari kanst finna aftur eitt nú boyur ol. Í dag er ein stöð í Íslandi, ein á Jan Mayen, ein í Noregi, ein í Týsklandi og

Starvsfólkid á Loranstöðini her saman við teimum báðum amerikonskum kapteynunum, sum handaðu teimum heiðursmerki og takkarbrøv fyri trúgva og góða tænastu. Mynd kalmar

Kosmetikksejlarar kring landið til heimaparty

Hevurtú høg at tjena nakrar eyka krónur, so er hetta nakað fyri teg.

Sera góð og bílig natúrprodukt fyri ein sera sámuligan prís.

Skriva til Sosialurin, box 76, 110 Tórshavn, bill. mrk. J 1.